

Derudover har forældrene en fælles ret til 3 yderligere måneder, som enten kan tages helt af den ene af forældrene eller deles mellem dem. Retten til mødre/fædreorlov bortfalder, når barnet bliver 18 måneder.

Hver forælder har desuden ret til en individuel forældreorlov på 13 uger uden kompensation.

Anvendelse

Mellem 85% og 90% af de islandske fædre tager fædreorlov.

Kvinderne har i 2001, 2002 og 2003 anvendt ca. 185 dage i gennemsnit.

Mændene har anvendt 39 dage i 2001, 67 dage i 2002 og 83 dage i 2003.

Praktiske problemer og erfaringer med fædreorlov
Barselorlov er i Island finansieret af en statslig fond. Barselorlovens, herunder fædreorlovens popularitet har sat fonden under pres.

Det fremgår af tallene, at fædrene ikke har brugt al deres fædreorlov i 2003. Det islandske Ligestillingsråd peger på, at det kan skyldes frykten for at være for længe væk fra arbejdsmarkedet.

Norge

Fraværsret

Fraværsretten udgør 52 uger. Hvis forældrene kun holder orlov i 42 uger, får de fuld løn under fraværet. Maksimum udgjorde i 2001 ca. 308.000 norske kroner.

Mindst 9 uger skal tages af moderen på fødselstidspunktet, 3 uger før fødslen og 6 uger efter fødslen. Moderen kan bruge op til 12 uger før fødslen.

Der er 2 ugers ubetalt fædreorlov efter fødslen. Det er uoplyst, hvor mange der gør brug af dette fravær.

4 ugers forældreorlov skal tages af faderen, hvis han ikke gør det, kan denne periode ikke overføres til moderen og er tabt bortset fra tilfælde, hvor faderen er ude af stand til at holde orloven, eller hvis moderen er enlig. Ordningen er indført for at give faderen en tilskyndelse til at holde orlov.

Bortset fra de perioder moderen og faderen skal tage, kan den tilbageværende periode deles mellem forældrene, som de ønsker det. Orloven skal derfor betragtes som en familierettighed, som forældrene hovedsagelig kan dele imellem

sig med de begrænsninger, som er nævnt ovenfor.

Op til 39 uger på 80 % af lønnen eller 29 uger på 100 % af lønnen kan afholdes fleksibelt fx på deltid, således at orlovperioden forlænges med den tid, der endnu ikke er anvendt. Det indebærer bl.a., at 4 uger på fuld tid kan omdannes til 8 uger på halv tid.

Anvendelse

I 2001 udtog ca. 49.000 kvinder barselspenge fra det offentlige. I 2002 var det tilsvarende tal ca. 47.000. Til sammenligning var 39.600 mænd berettiget til at udtage barselspenge i 2001 og 37.600 i 2002. I 2000 udtog 82% af mændene barselspenge i 4 uger, i 2001 var tallet 85% og i 2002 var tallet 87%.

I 2000 tog 11,9% af fædrene mere end 4 ugers fædreorlov. I 2001 var tallet 13,5 og i 2002 15,2%.

Praktiske problemer og erfaringer med fædreorlov

Som det ses af tallene er anvendelsen af fædreorlov stigende, og der er ikke oplyst noget om særlige problemer i forbindelse med fædreorlov.

Portugal

Fravær

Moderen har ret til fravær i 4 måneder, hvori de 3 måneder skal tages efter fødslen. Moderen har ret til fuld løn i denne periode.

Denne orlov kan overdrages til faderen, hvis moderen er for syg til at passe barnet, eller hvis hun er død.

Hvis forældrene er enige om det, kan 2½ måneders barselorlov overdrages fra moderen til faderen.

Fædreorlov kan gives til faderen i 5 arbejdsdage i løbet af den første måned efter fødslen. Ordningen er indført i 1999.

Forældrene har mulighed for 3 måneders forældreorlov uden økonomisk kompensation. Hvis faderen holder 15 dages forældreorlov umiddelbart efter moderens barselorlov eller fædreorloven, får han økonomisk kompensation. Det er positiv særbehandling for at opfordre mænd til at tage orlov og drage omsorg for deres børn.

Efter forældreorlovens udløb er der mulighed for en ubetalt særlig orlov for faderen og moderen, der kan tages på én gang eller i forskellige perioder, som kan strækkes til 2 år og yderligere forlænges til 3 år, hvis der er tale om et 3. barn, indtil barnet er 6 år gammelt.